

RPO PRZYPOMINA SŁUŻBIE WIĘZIENNEJ O REGUŁACH DOTYCZĄCYCH POPRAWY SYTUACJI WIĘŹNIÓW

"Pragnę także poinformować Pana Rzecznika, że Służba Więzienna na bieżąco prowadzi działania zmierzające do poprawy warunków wykonywania kar pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania panujących w zakładach karnych i aresztach śledczych" - poinformował Rzecznika Praw Obywatelskich Adama Bodnara wiceminister Marcin Warchoł z resortu sprawiedliwości. Deklaracja to odpowiedź na pytania RPO dotyczące wprowadzenia przez ministerstwo tzw. Reguł Mandeli, nad którymi pracuje już ponad trzy lata.

Tzw. Reguły Nelsona Mandeli to rekomendacje przyjęte w 2015 roku przez Zgromadzenie Ogólne ONZ. Dokument jest zaktualizowaną wersją Wzorcowych Reguł ONZ Traktowania Więźniów z 1955 r. Jego zasadniczym celem jest poprawienie sytuacji więźniów na świecie. Jak zaznacza Rzecznik Praw Obywatelskich, reguły te nie są wiążące, "ale powinny być brane pod uwagę przy stanowieniu prawa krajowego oraz w praktyce postępowania z więźniami". Dlatego też jeszcze w 2015 roku biuro RPO zajęło się ich tłumaczeniem na język polski. Już wtedy sprawą zająć miał się również resort sprawiedliwości. Jak zapewniał w 2015 roku wiceminister Łukasz Piebiak ministerstwo prowadziło "szczegółową analizę zgodności polskiego prawa z Regułami Mandeli". Po ostatecznym uzgodnieniu polskiej wersji językowej miały zostać one opublikowane na stronach internetowych Ministerstwa oraz Służby Więziennej.

Sprawę analizy tzw. Reguł Mandeli przypominał w październiku 2018 roku Adam Bodnar w piśmie do szefa resortu sprawiedliwości Zbigniewa Ziobry. Chodziło dokładnie o wskazanie, czy analiza została przeprowadzona i "jakie wnioski z niej wynikają". Co więcej, rzecznik poprosił o informację, czy "treść Reguł została już upowszechniona wśród funkcjonariuszy Służby Więziennej, a w szczególności - czy została uwzględniona w programie szkolenia".

Okazuje się, że choć minęły już ponad trzy lata, w Ministerstwie Sprawiedliwości nadal trwają prace nad "weryfikacją tłumaczenia Reguł".

Uprzejmie informuję, iż obecnie trwają prace nad weryfikacją tłumaczenia Reguł. Po ostatecznym uzgodnieniu polskiej wersji językowej dokumentu, zostanie on umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości.

Marcin Warchoł, podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości

W dalszej części podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Marcin Warchoń informuje, że "Służba Więzienna na bieżąco prowadzi działania zmierzające do poprawy warunków wykonywania kar pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania panujących w zakładach karnych i aresztach śledczych".

Czytaj też: [Służba Więzienna upomina związkowców i „uprzejmie przypomina” jakie ma kompetencje](#)

Co więcej, "Zarządzenie Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z 21 grudnia 2010 r. w sprawie programów szkolenia wstępnego, zawodowego oraz specjalistycznego w Służbie Więziennej oraz czasu trwania szkoleń zawiera wiele uregulowań w zakresie promowania zawartych m.in. w Regułach Mandeli postaw dotyczących traktowania więźniów, zapewnienia im ochrony i odpowiednich warunków".

(...) treści traktujące o zasadach humanitaryzmu, praworządności, tolerancji, akceptacji oraz z zakresu zapobiegania stosowania tortur i innych form okrutnego, nieludzkiego i poniżającego traktowania znajdują się także w programach kursu przygotowawczego, szkolenia podoficerów, chorążych i oficerów SW. Wobec wszystkich funkcjonariuszy odbywających szkolenie wstępne i szkolenie zawodowe na pierwszy stopień podoficerski, chorążego i oficerski w ramach bloku tematycznego „Międzynarodowe standardy wykonywania kary pozbawienia wolności”, realizowane są treści programowe związane z realizacją i wdrażaniem Reguł Minimalnych ONZ (...). Omawiane są (...): standardy dotyczące przyjmowania więźniów do jednostek penitencjarnych oraz przygotowania ich do zwolnienia i udzielania pomocy postpenitencjarnej; standardy dotyczące metod i środków oraz programów oddziaływania penitencjarnego; standardy dotyczące organizacji życia uwięzionych, warunków materialnych, socjalnobytowych, opieki medycznej i religijnej; standardy dotyczące personelu i jego relacji z osadzonymi; standardy dotyczące postępowania ze szczególnymi kategoriami osadzonych.

Marcin Warchoń, podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości

W Centralnym Ośrodku Szkolenia Służby Więziennej w Kaliszu mają również trwać prace nad nowymi programami szkolenia wstępnego, zawodowego oraz specjalistycznego, którymi objęci zostaną w trakcie szkolenia zarówno funkcjonariusze, jak i pracownicy więziennictwa od 2019 r. "W nowych programach w dalszym ciągu będą uwzględnione treści z zakresu zakazu stosowania tortur, nieludzkiego i poniżającego traktowania i postępowania z ofiarami przemocy, w szczególności uwzględniające tematykę związaną z międzynarodowymi standardami wykonywania kary pozbawienia wolności, zawartą w Europejskich Regułach Więziennych i Wzorcowych Regułach Minimalnych Organizacji Narodów Zjednoczonych dotyczących postępowania z więźniami (Reguły Mandeli)" - zapewnia resort. Marcin Warchoń zapowiedział, że zgodnie z decyzją Ministra Sprawiedliwości powyższa problematyka będzie też przedmiotem wszechstronnego kształcenia w związku z utworzeniem uczelni Służby Więziennej. Aktualnie trwają prace nad programem studiów, do których nabór - jak informował InfoSecurity24.pl parę dni temu - ruszy 1 kwietnia br.

Czytaj też: [Rusza pierwszy nabór do szkoły wyższej Służby Więziennej](#)

Składać się na to mają "przedsięwzięcia m.in. w obszarze działalności resocjalizacyjnej, szkoleniowej oraz działalności inwestycyjnej. Warchoł przypomniał również, że "jednym z elementów reformy więziennictwa są plany budowy i modernizacji zakładów karnych".

Reforma w tym zakresie przyczynia się również do poprawy warunków bytowych osadzonych. Nie bez znaczenia jest fakt, iż w Polsce ponad połowę więzień zbudowano przed II wojną światową. Są również zakłady karne, które liczą sobie ponad 200 lat. Wszelkie prace modernizacyjne i remontowe w tych jednostkach wymagały nie tylko zgody konserwatora zabytków, ale również ogromnych środków finansowych, mających na celu dostosowanie starych budynków i instalacji do aktualnych wymogów.

Marcin Warchoł, podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości

Jak podkreśla Rzecznik Praw Obywatelskich, Ministerstwo Sprawiedliwości zapewnia, że zasady humanitaryzmu, zapobieganie torturom i innym formom okrutnego, nieludzkiego i poniżającego traktowania są tematem szkoleń funkcjonariuszy SW, ale nie odpowiada jednak na pytanie dotyczące analizy zgodności prawa z Regułami Mandeli.